

# HØJESTERETS KENDELSE

## afsagt onsdag den 12. august 2020

**Sag 101/2019**

(2. afdeling)

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Claus Bonnez, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt kendelse af Retten i Viborg den 23. oktober 2018 (2919/2018) og af Vestre Landsrets 9. afdeling den 4. april 2019 (S-2237-18).

I påkendelsen har deltaget fem dommere: Marianne Højgaard Pedersen, Jon Stokholm, Henrik Waaben, Lars Apostoli og Kristian Korfits Nielsen.

### **Påstande**

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om ophævelse af landsrettens kendelse og afvisning af sagen, subsidiært stadfæstelse.

T har påstået stadfæstelse.

### **Anbringender**

Anklagemyndigheden har supplerende anført, at indlæggelse i henhold til en foranstaltningsdom har direkte hjemmel i dommen og ikke efterfølgende skal godkendes af retten. Der er ikke – heller ikke i de tilfælde, hvor den domfældte klager over indlæggelsen – hjemmel i straffelovens § 72 til at påkende spørgsmålet om lovligheden af en indlæggelse i henhold til en foranstaltningsdom. Dette må i hvert fald gælde i relation til genindlæggelser, der som i den foreliggende sag sker i henhold til en dom til behandling, hvor udgangspunktet er, at domfældte skal være indlagt på psykiatrisk hospital eller afdeling, og hvor hospitalets overlæge har kompetencen til at udskrive den dømte og til at genindlægge den pågældende. Rets-

praksis er hovedsagelig fra tiden før ophævelsen i 2002 af cirkulære nr. 234 af 10. december 1976 om foranstaltninger overfor visse psykisk afvigende kriminelle og er en konsekvens af anklagemyndighedens forpligtelse efter cirkulæret til af egen drift at indbringe indlæggelser i henhold til en dom til ambulantly psykiatrisk behandling for retten. Genindlæggelser i henhold til en behandlingsdom krævede ifølge 1976-cirkulæret ikke rettens godkendelse. Den retspraksis, der henvises til i forarbejderne til lov nr. 438 af 31. maj 2000, vedrører kun domstolsprøvelse af indlæggelse i henhold til en dom til ambulantly behandling med mulighed for indlæggelse.

Det er ikke i strid med artikel 5, stk. 4, i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, herunder praksis fra Menneskerettighedsdomstolen, at der ikke i et tilfælde som det foreliggende kan ske domstolsprøvelse i henhold til straffelovens § 72.

T har supplerende anført, at der ikke skal sondres mellem en dom til ambulantly psykiatrisk behandling med mulighed for indlæggelse og en dom til psykiatrisk behandling med mulighed for genindlæggelse, når det gælder adgangen til i henhold til straffelovens § 72 at få prøvet spørgsmålet om en indlæggelses lovlighed ved domstolene. En sådan sondring giver ikke mening og er ikke saglig. Det må sikres, at domfældte i begge situationer har mulighed for, at retten kan påse frihedsberøvelsens lovlighed.

Det kan udledes af artikel 5, stk. 4, i den Europæiske Menneskerettighedskonvention, herunder Menneskerettighedsdomstolens dom af 5. november 1981 i sag 7215/1975 (X mod Storbritannien), at der er ret til domstolsprøvelse af en administrativ beslutning om at genindlægge en person i henhold til en behandlingsdom. En sådan hjemmel kan findes i straffelovens § 72.

### **Højesterets begrundelse og resultat**

Ved Retten i Hernings dom af 21. november 2013 blev T fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1, og § 123. Han blev i medfør af straffelovens § 69, jf. § 68, 2. pkt., dømt til at undergive sig behandling på psykiatrisk afdeling med tilsyn af kriminalforsorgen i forbindelse med afdelingen under udskrivning, således at kriminalforsorgen sammen med overlægen kan træffe bestemmelse om genindlæggelse. Der er ingen længstetid for foranstaltningen, mens længstetiden for hans ophold i institution er 1 år.

T blev den 12. juni og den 21. og 26. september 2018 genindlagt på psykiatrisk afdeling på baggrund af behandlingsdommen.

Sagen angår for Højesteret, om der efter straffelovens § 72, stk. 2, er adgang til domstolsprøvelse af beslutningerne om at genindlægge ham.

§ 72, stk. 2, fastsætter, at bestemmelse om ændring eller endelig ophævelse af en foranstaltning idømt efter straffelovens § 69 træffes ved kendelse efter anmodning fra bl.a. den dømte.

En beslutning om genindlæggelse i henhold til en behandlingsdom, som hjemler genindlæggelse, er ikke omfattet af ordlyden af straffelovens § 72, stk. 2. Der er ingen holdepunkter i lovforarbejderne for, at sådanne beslutninger skal anses for omfattet af bestemmelsen.

Højesteret finder herefter, at straffelovens § 72, stk. 2, ikke omfatter en situation som den foreliggende, hvor der er truffet beslutning om genindlæggelse i henhold til en behandlingsdom. Der er ikke grundlag for at antage, at dette resultat vil være i strid med artikel 5, stk. 4, i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Det bemærkes herved, at der efter straffelovens § 72, stk. 2, er mulighed for hvert halve år at få domstolsprøvelse af, om den idømte foranstaltning skal ændres eller ophæves.

Højesteret har ikke herved taget stilling til, om en domfældt efter straffelovens § 72, stk. 2, har adgang til at begære en beslutning om indlæggelse i henhold til en dom til ambulante psykiatrisk behandling, som hjemler indlæggelse, prøvet ved domstolene.

Da T ikke har gjort indsigelse mod den idømte foranstaltning, tager Højesteret herefter anklagemyndighedens påstand om ophævelse af landsrettens kendelse og afvisning af sagen til følge.

### **Thi bestemmes:**

Landsrettens kendelse ophæves, og sagen afvises.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for byret, landsret og Højesteret.